NEIL GAIMAN

Stardust

Översättning
Ylva Spångberg

BONNIER
CARLSEN

MIX
Paper from responsible sources
FSC® C021394
FSC
www.fsc.org

Stardust

Copyright © 1999 by Neil Gaiman
Originalets titel *Stardust*
Översättning av Ylva Spångberg, förmedlad genom ALIS
Dikten ”Sång” av John Donne, i översättning av
© Erik Blomberg, licensierat genom ALIS
Utgiven av Bonnier Carlsen Bokförlag, Stockholm, 2020
By arrangement with Writers House, New York
and Ia Atterholm Agency, Sweden
Omslagsbild av Iacopo Bruno
Tryckt av ScandBook EU, 2020
ISBN: 978-91-780-3571-7
www.bonniercarlsen.se

Tillägnas Gene och Rosemary Wolfe

Sång

Gå, tag fatt ett stjärneskott
gör med barn alrunans rot,
säg vart svunna år ha gått,
vem som klöv Den Fules fot.
Lär mig höra havsfrun sjunga
och besvärja avunds tunga,
och finn
den vind
som gör en trofast själ till min.

Om du ting i lönndom ser,
rid då genom dag och år,
tiotusen dygn och mer,
tills det snöar i ditt hår,
och förtälj för mig som sänt dig
alla under som ha hänt dig,
och svär
att här
finns ej en mö som trogen är.

Finns hon, så sänd bud på mej,
sådan vallfärd vore god,
nej, låt bli, jag vågar ej –
om i nästa dörr hon stod
och var trofast då kanhända,
knappt ditt brev du hunnit sända
förrän
sin vän
hon hann bedra med två, tre män.

– John Donne, 1572–1631
Tolkning av Erik Blomberg

KAPITEL ETT

I vilket vi får lära känna byn Wall och de underliga ting som tilldrar sig där vart nionde år

Det var en gång en ung man som ville vinna sitt hjärtas önskan.

Och även om detta, som början betraktat, inte är alldeles originellt (för alla berättelser om unga män som någonsin har berättats eller kommer att berättas kunde börja på ungefär samma sätt) var det mycket med denne unge man och det som hände honom som var sällsamt, även om inte ens han någonsin fick reda på alltsammans.

Sagan börjar, som så många sagor har gjort, i Wall.

Byn Wall ligger i dag där den har legat i sex hundra år, på en hög granitklippa i en liten skog. Husen i Wall är fyrkantiga och gamla, byggda av grå sten, med mörka skiffertak och höga skorstenar; husen utnyttjar varje tum av klippan som går att använda, lutar sig in mot varandra eller är byggda på varandra, och här och var växer en buske eller ett träd ut ur sidan av ett hus.

Det finns en väg ifrån Wall, en vindlande stig som brant stiger upp ur skogen, där den kantas av stenar, både stora och små. Följer man den ut ur skogen och tillräckligt långt söderut blir den en riktig väg, belagd

I_STARDUST_DAB.indd 9 2020-02-12 10:51

med asfalt; följer man den ännu längre blir den större och är hela tiden full av bilar och lastbilar som rusar från stad till stad. Till slut leder vägen till London, men London ligger en hel natts resa från Wall.

Invånarna i Wall är ett ordkargt släkte, som kan delas upp i två tydliga typer: de infödda Wall-borna, lika grå och högresta och kraftiga som det granitutsprång där deras by ligger, och de andra, de som har gjort Wall till sitt hem genom åren och deras ättlingar.

Nedanför Wall, västerut, ligger skogen; i söder ligger en bedrägligt fridfull sjö, där många bäckar som rinner ned från kullarna i norr, bakom Wall, har sitt utlopp. På kullarna finns ängar där får betar. I öster finns mer skogsmark.

Omedelbart öster om Wall ligger en hög, grå stenmur, efter vilken byn har sitt namn. Muren är gammal och byggd av klumpiga, fyrkantiga klossar av huggen granit, och den kommer ut ur skogen och leder in i skogen igen.

Det finns bara ett avbrott i muren: en öppning som är ungefär sex fot bred, litet norr om byn.

Genom öppningen i muren ser man en stor, grön äng och bortom ängen en bäck; bortom bäcken växer det träd. Av och till kan man på håll se skepnader och figurer mellan träden. Väldiga skepnader och underliga skepnader och små, glimmande ting som blixtrar och glittrar och försvinner. Även om det är utomordentligt god ängsmark har ingen av byborna någonsin släppt djuren till bete på ängen på andra sidan muren. Inte heller har de någonsin odlat upp den.

I stället har de i hundratals, kanske tusentals, år ställt ut vaktposter på var sida om öppningen i muren och gjort sitt bästa för att slå den ur tankarna.

Än i dag står två bybor på var sida om öppningen,

I_STARDUST_DAB.indd 10 2020-02-12 10:51

natt som dag, i åttatimmarsskift. De har var sin bastant träpåk. De står på byns sida av muren.

Deras främsta uppgift är att hindra barnen i byn från att gå genom öppningen, ut på ängen och bortom den. Ibland blir de tvungna att avskräcka en ensam luffare eller någon av de få besökarna i byn, från att gå igenom.

Barnen avskräcker de genom att helt enkelt visa träpåkarna. När det gäller luffare och besökare är de mer påhittiga; då använder de fysiskt tvång som en sista utväg enbart om historier om nysått gräs eller en farlig tjur som kommit lös inte räcker till.

Någon enstaka gång kommer det folk till Wall som vet vad de letar efter, och de får ibland komma igenom. De har en särskild blick, och har man en gång sett den kan man inte missta sig på den.

Det har inte förekommit ett enda fall av smuggling över muren under hela nittonhundratalet, inte vad byborna vet, och de är stolta över det.

En gång vart nionde år finns ingen vakt; det är den första maj, när det kommer en marknad till ängen.

Händelserna i denna berättelse ägde rum för många år sedan. Drottning Victoria satt på Englands tron men hade ännu inte blivit den svartklädda änkan på Windsor; hon hade rosor på kinderna och svikt i stegen, och lord Melbourne fick ofta skäl att milt läxa upp den unga drottningen för hennes lättsinnighet. Än så länge var hon ogift, även om hon var oerhört förälskad.

Mr Charles Dickens skrev just romanen *Oliver Twist* som följetong; mr Draper hade precis tagit det första fotografiet av månen, frusit hennes bleka ansikte på kallt papper; mr Morse hade nyligen aviserat ett sätt att överföra meddelanden genom metalltrådar.

I_STARDUST_DAB.indd 11 2020-02-12 10:51

Hade man nämnt magi eller Älvalandet för någon av dem skulle de ha lett nedlåtande mot en, utom kanske mr Dickens, som då för tiden var en ung man utan skägg. Han skulle ha sett längtansfullt på en.

Folk kom till Brittiska öarna den våren. De kom en och en eller två och två, och de steg i land i Dover eller i London eller i Liverpool: män och kvinnor med hud blek som papper, hud mörk som vulkansten, hud i samma färg som kanel, och de talade en mångfald olika språk. De kom dit under hela april och de färdades med tåg, till häst, med karavan eller kärra, och många av dem gick till fots.

Vid tillfället var Dunstan Thorn arton år gammal, och han var inte romantiskt lagd.

Han hade nötbrunt hår, nötbruna ögon och nötbruna fräknar. Han var av medellängd och talade långsamt. Han hade ett obesvärat leende som lyste upp hans ansikte inifrån, och när han dagdrömde på sin fars äng drömde han om att lämna byn Wall och hela dess oförutsägbara charm och bege sig till London, eller Edinburgh, eller Dublin, eller någon stor stad där ingenting berodde av varifrån vinden blåste. Han arbetade på sin fars gård och ägde ingenting utom en liten stuga långt ute på en äng, som han fått av sina föräldrar.

Besökare kom till Wall i april detta år för marknadens skull, och Dunstan blev förtretad av dem. Mr Bromios värdshus *Sjunde skatan*, i vanliga fall ett myller av tomma rum, hade blivit fullt en vecka tidigare, och nu hade främlingarna börjat ta in på gårdarna och i privathusen. De betalade för logiet med underliga mynt, med örter och kryddor och rentav med ädelstenar.

Medan dagen för marknaden närmade sig stegrades den förväntansfulla stämningen. Folk vaknade tidigare

I_STARDUST_DAB.indd 12 2020-02-12 10:51

och de räknade dagar, räknade minuter. Vakterna vid öppningen i muren var otåliga och nervösa. Gestalter och skuggor rörde sig bland träden i utkanten av ängen.

På *Sjunde skatan* väckte Bridget Comfrey, som allmänt betraktades som den vackraste servitrisen i mannaminne, ont blod mellan Tommy Forester, som hon hade setts sällskapa med det senaste året, och en väldig man med mörka ögon och en liten, tjattrande apa. Mannen talade inte mycket engelska, men han log uttrycksfullt var gång Bridget gick förbi.

Inne på värdshuset satt stamgästerna obehagligt nära besökarna, och de sade sådant här:

”Det är bara vart nionde år.”

”Det sägs att förr i världen var det varje år, vid midsommar.”

”Fråga mr Bromios. Han vet säkert.”

Mr Bromios var lång, och hans hud var olivfärgad, hans svarta hår låg i hårda lockar på huvudet, hans ögon var gröna. När flickorna i byn blev kvinnor brukade de lägga märke till mr Bromios, men han gengäldade inte uppmärksamheten. Det sades att han hade kommit till byn för ganska länge sedan, på besök. Men han hade stannat i byn, och hans vin var gott, det var byborna ense om.

Ett ljudligt gräl bröt ut mellan Tommy Forester och den mörkögde mannen, vars namn tycktes vara Alum Bey.

”Stoppa dem! I himmelens namn, stoppa dem!” skrek Bridget. ”De tänker gå ut på bakgården och slåss om mig!” Och hon knyckte sött på nacken, så att oljelampornas ljus återkastades av hennes perfekta, gyllene lockar.

Ingen gjorde min av att hejda männen, även om rätt många, både bybor och nykomlingar, gick ut för att se på.

Tommy Forester tog av sig skjortan och höjde knyt-

I_STARDUST_DAB.indd 13 2020-02-12 10:51

nävarna framför sig. Främlingen skrattade och spottade i gräset, och sedan tog han tag i Tommys högerhand och slängde honom i marken med hakan först. Tommy kravlade upp på fötter och kastade sig över främlingen. Han fick in ett lätt slag mot mannens kind innan han plötsligt låg på mage i leran, och han hade tappat luften. Alum Bey satt på honom och småskrattade, och han sade någonting på arabiska.

Så snabbt och så lättvindigt var slagsmålet över.

Alum Bey reste sig från Tommy Forester och svassade fram till Bridget Comfrey, bugade sig djupt för henne och log brett, med glimmande tänder.

Bridget struntade i honom och sprang fram till Tommy. ”Men vad i all världen har han gjort med dig, min älskling?” frågade hon, torkade leran ur hans ansikte med förklädet och kallade honom för alla möjliga smeknamn.

Tillsammans med åskådarna gick Alum Bey tillbaka in på värdshuset, och älskvärt köpte han en flaska av mr Bromios Chablis åt Tommy Forester när denne kom tillbaka. Ingen av dem var riktigt säker på vem som hade vunnit och vem som förlorat.

Dunstan Thorn var inte på *Sjunde skatan* den kvällen; han var en praktisk pojke som det senaste halvåret hade uppvaktat Daisy Hempstock, en ung kvinna med likartad praktisk läggning. Vackra kvällar brukade de promenera runt byn och diskutera skiftesbruksteorin, vädret och andra lika förnuftiga ämnen; och under dessa promenader, då de undantagslöst åtföljdes av Daisys mor och lillasyster, som gick sex duktiga steg bakom dem, brukade de ibland blicka kärleksfullt på varandra.

Vid dörren till familjen Hempstocks hus brukade Dunstan stanna, buga sig och ta farväl.

I_STARDUST_DAB.indd 14 2020-02-12 10:51

Och då brukade Daisy Hempstock gå in i huset, ta av sig bahytten och säga: ”Jag önskar *verkligen* att mr Thorn kunde bestämma sig för att fria. Jag är säker på att pappa inte skulle ha någonting emot det.”

”Nej, det skulle han säkert inte”, sade Daisys mamma denna kväll, precis som hon sade varje kväll detta hände, och hon tog själv av bahytten och sina handskar och ledde sina döttrar till salongen, där en mycket lång herre med mycket långt svart skägg satt och letade igenom sin packning. Daisy, hennes mamma och hennes syster neg kvickt för herrn (som inte talade mycket engelska och hade anlänt några dagar tidigare). Den tillfällige inackorderingen reste sig i sin tur och bugade sig för dem och återgick sedan till sin packning av småsaker i trä, sorterade, ordnade och putsade.

Det var kallt i april detta år, med den engelska vårens besvärliga ostadighet.

Besökarna kom längs den smala vägen genom skogen från söder; de fyllde alla extrarum, de sov i fähus och lador. Några av dem slog upp färgglada tält, några av dem anlände i egna husvagnar dragna av väldiga, grå hästar eller små, raggiga ponnyer.

I skogen fanns en matta av blåklockor.

På morgonen den tjugonionde april fick Dunstan Thorn vakttjänstgöring vid öppningen i muren tillsammans med Tommy Forester. De stod på var sin sida av öppningen, och de väntade.

Dunstan hade haft vakttjänstgöring många gånger förr, men hittills hade hans uppgift bara bestått i att stå och ibland att sjasa bort barn.

I dag kände han sig viktig; han hade en träpåk i händerna, och var gång en främling i byn kom fram till gapet i

I_STARDUST_DAB.indd 15 2020-02-12 10:51

muren sade Dunstan eller Tommy: ”I morgon, i morgon. Ingen får komma in i dag, mina herrar.”

Och då drog sig främlingarna undan en liten bit och stirrade genom gapet i muren mot den anspråkslösa ängen på andra sidan, på de föga anmärkningsvärda träd som kantade ängen och den ganska tråkiga skogen där bakom. Några av dem försökte inleda samtal med Dunstan eller Tommy, men de unga männen, stolta över sin ställning som vakter, avböjde samtalen och nöjde sig med att höja på huvudet, få någonting hårt runt munnen och i största allmänhet se viktiga ut.

Vid lunch kom Daisy Hempstock med en liten form med köttpudding åt dem båda, och Bridget Comfrey gav dem en sejdel kryddat öl var.

I skymningen anlände ytterligare två arbetsföra unga män från byn för att byta av dem, med en lykta var, och Tommy och Dunstan gick ned till värdshuset, där mr Bromios gav dem en sejdel var av sitt bästa öl – och hans bästa öl var sannerligen mycket bra – som en belöning för vakttjänstgöringen. Det hördes ett upphetsat sorl på värdshuset, där trängseln nu var ofattbar. Det var fyllt med besökare från världens alla riken – så tycktes det åtminstone Dunstan, som hade föga begrepp om avstånden utanför de skogar som omgav byn Wall, och alltså betraktade han den långe gentlemannen i den svarta cylinderhatten bredvid honom, ända från London, lika vördnadsfullt som han betraktade dennes middagssällskap, en ännu längre, ebenholtsfärgad man i vit klädnad i ett stycke.

Dunstan visste att det var oförskämt att stirra och att han, som invånare i Wall, hade all rätt att känna sig överlägsen alla ”utsocknes”. Men han kände doften av obekanta kryddor i luften och han hörde män och kvinnor

I_STARDUST_DAB.indd 16 2020-02-12 10:51

prata med varandra på hundratals språk, så han tittade och stirrade skamlöst.

Mannen i den svarta cylinderhatten lade märke till att Dunstan såg på honom, och han vinkade till sig pojken. ”Tycker du om äppelkompott?” frågade han tvärt, som inledning. ”Mutanabbi blev tvungen att gå, och det finns mer kompott här än jag kan äta upp själv.”

Dunstan nickade. Kompotten ångade inbjudande i sin skål.

”Då så”, sade hans nye vän, ”ta för dig.” Han räckte Dunstan en ren porslinsskål och en sked. Dunstan behövde inte vidare uppmuntran, utan gav sig på kompotten.

”Jaha, unge man”, sade herrn i den svarta cylinderhatten till Dunstan, när deras skålar och kompottskålen var helt tomma, ”det ser inte ut att finnas fler rum på värdshuset, och dessutom verkar alla rum i värdshuset redan vara upptagna.”

”Jaså, minsann?” sade Dunstan utan förvåning.

”Just det”, sade herrn i den svarta cylinderhatten. ”Och nu undrade jag om du känner till något hus där det skulle kunna finnas ett rum?”

Dunstan ryckte på axlarna. ”Alla rummen är uthyrda nu”, sade han. ”Jag kommer ihåg att när jag var nio, så skickade min mor och far ut mig att sova på loftet i fähuset i en vecka och hyrde ut mitt rum till en dam från Österlandet och hennes familj och tjänare. Hon gav mig en drake som tack, och jag flög med den på ängen tills linan gick av en dag och den seglade iväg på himlen.”

”Var bor du nu?” frågade herrn i cylinderhatten.

”Jag har en stuga i utkanten av min fars mark”, svarade Dunstan. ”Det var vår herdes stuga tills han dog, i augusti för två år sedan, och mina föräldrar gav den till mig.”

I_STARDUST_DAB.indd 17 2020-02-12 10:51

”Visa mig vägen till den”, sade gentlemannen i hatten, och Dunstan kom inte på tanken att säga nej.

Vårmånen stod högt och lyste starkt, och natten var klar. De gick från byn ned till skogen, och de gick hela vägen förbi familjen Thorns gård (där herrn i cylinderhatten blev skrämd av en ko som sov på ängen och som fnös när den drömde) tills de nådde Dunstans stuga.

Där inne fanns ett rum och en öppen spis. Främlingen nickade. ”Här skall jag nog trivas”, sade han. ”Gott och väl, Dunstan Thorn, jag hyr den av dig de närmaste tre dagarna.”

”Vad får jag för den?”

”En guldsovereign, sex pence i silver, en penny i koppar och en ny, blank halvpenny”, sade mannen.

En guldsovereign för två nätter var nu mer än skälig hyra, på den tiden då en bonddräng kanske kunde hoppas på att tjäna femton pund ett bra år. Dunstan tvekade ändå. ”Om du kom hit för marknadens skull”, sade han till den långe mannen, ”så är det mirakel och underverk du handlar med.”

Den långe mannen nickade. ”Så det är alltså mirakel och underverk du vill ha?” Han såg sig om i Dunstans enda rum igen. Då började det regna, ett milt smattrande på takhalmen ovanför dem.

”Ja, ja”, sade den långe herrn en aning retligt, ”ett mirakel, ett underverk. I morgon skall du vinna ditt hjärtas önskan. Och här är nu dina pengar”, och så tog han dem ur örat på Dunstan med en obesvärad gest. Dunstan satte dem mot järnspiken i stugdörren för att se om det var älvaguld, och sedan bugade han sig djupt för herrn och gick sin väg i regnet. Pengarna knöt han in i sin näsduk.

Dunstan gick till fähuset i hällregnet. Han klättrade upp på loftet och somnade snart.

I_STARDUST_DAB.indd 18 2020-02-12 10:51

Under natten var han medveten om åska och blixtar, även om han inte vaknade; och frampå småtimmarna väcktes han av någon som klumpigt steg på hans fötter.

”Förlåt”, sade en röst. ”Det vill säga, ursäkta.”

”Vem är det? Vem där?” sade Dunstan.

”Bara jag”, sade rösten. ”Jag kom hit till marknaden. Nu i natt sov jag i ett ihåligt träd, men blixten välte det, knäckte det som ett ägg och bräckte det som en kvist, och jag fick regn i nacken och regnet hotade att tränga in i min packning, och i den har jag saker som måste hållas torra som fnöske, och jag hade varit så noga och så ordentlig med den hela vägen hit, men det var så vått som . . .”

”Vatten?” föreslog Dunstan.

”Just så”, fortsatte rösten i mörkret. ”Så jag undrade om du hade något emot att jag stannar här under ditt tak, för jag är nu inte särskilt stor, och jag skulle inte störa dig eller någonting.”

”Bara du inte går på mig”, suckade Dunstan.

Det var då en blixt lyste upp fähuset, och i dess ljus såg Dunstan någonting litet och hårigt i hörnet, någonting i en stor slokhatt. Och sedan blev det mörkt.

”Jag hoppas att jag inte stör”, sade rösten. Nu när Dunstan tänkte närmare på saken lät den sannerligen mycket hårig.

”Det gör du inte”, sade Dunstan, som var väldigt trött.

”Det var bra”, sade den håriga rösten, ”för jag skulle inte vilja störa.”

”Snälla”, tiggde Dunstan, ”låt mig sova. *Snälla*.”

Det hördes ett snörvlande ljud, som förbyttes i ett milt snarkande.

Dunstan rullade runt i höet. Men personen, vad och vem det nu var, släppte sig, kliade sig och började snarka igen.

I_STARDUST_DAB.indd 19 2020-02-12 10:51

Dunstan lyssnade på regnet på fähustaket och tänkte på Daisy Hempstock. I hans tankar promenerade de tillsammans, och sex steg bakom dem gick en lång man med cylinderhatt och en liten, lurvig varelse vars ansikte Dunstan inte kunde se. De hade givit sig ut för att se hans hjärtas önskan . . .

Han hade klart solsken i ansiktet, och fähuset var tomt. Han tvättade sig i ansiktet och gick upp till gården.

Han tog på sin allra bästa kavaj, sin allra bästa skjorta och sina allra bästa byxor. Han skrapade leran från stövlarna med fickkniven. Sedan gick han in i gårdens kök, kysste sin mor på kinden och tog för sig av ett nybakat bröd och en stor klick nykärnat smör.

Och sedan, med pengarna inknutna i sin fina söndagsnäsduk av batist, gick han upp till Wall och sade god morgon till vakterna vid öppningen i muren.

Genom öppningen kunde han se färgglada tält som slogs upp, marknadsstånd som sattes upp, färgglada vimplar och folk som gick fram och tillbaka.

”Vi får inte släppa in någon förrän vid middagstid”, sade vakten.

Dunstan ryckte på axlarna och gick till puben, där han funderade på vad han skulle köpa för sina besparingar (sin blanka guldsovereign hade han sparat, och sexpennyslanten för tur hade han borrat hål i och bar i en läderrem om halsen) och med sin extra näsduk full av mynt. Han hade för ögonblicket helt glömt bort att någonting annat hade utlovats kvällen innan. När det blev middagstid gick Dunstan fram till muren, och ängsligt, som om han överträdde det strängaste tabu, gick han genom den sida vid sida – upptäckte han – med herrn i den svarta cylinderhatten, som nickade åt honom.

I_STARDUST_DAB.indd 20 2020-02-12 10:51

”Ah. Min värd. Och hur mår du i dag?”

”Mycket bra”, sade Dunstan.

”Följ med mig”, sade den långe mannen. ”Låt oss slå följe.”

De gick över ängen, mot tälten.

”Har du varit här förr?” frågade den långe mannen.

”Jag var på förra marknaden, för nio år sedan. Jag var bara en liten pojke då”, medgav Dunstan.

”Jaha”, sade hans hyresgäst, ”kom ihåg att vara hövlig och inte ta emot några gåvor. Kom ihåg att du är gäst. Och nu skall jag ge dig sista delen av den hyra jag är skyldig dig. Jag svor en ed, och mina gåvor varar länge. Du och din förstfödda och hans eller hennes förstfödda… Det är en gåva som kommer att bestå så länge jag lever.”

”Och vad skulle det vara?”

”Ditt hjärtas önskan, om du minns”, sade herrn i cylinderhatten. ”Ditt hjärtas önskan.”

Dunstan bugade sig, och de gick vidare mot marknaden.

”Ögon, ögon! Nya ögon mot era gamla!” ropade en liten kvinna framför ett bord, som var täckt med flaskor och krukor fyllda av ögon av alla de slag och färger.

”Musikinstrument från hundrade länder!”

”Skillingtryck! Tvåskillingsvisor! Treskillingsverk för kör!”

”Pröva lyckan, mina damer och herrar! Svara på en enkel gåta och vinn en vätteros!”

”Lavendel som varar för evigt! Blåklocketyg!”

”Drömmar på flaska, en shilling flaskan!”

”Nattkappor! Skymningskappor! Kvällskappor!”

”Lyckosvärd! Maktspön! Evighetsringar! Turkort! Välkomna, var så goda, den här vägen!”

”Salvor och liniment, trolldrycker och patentmediciner!”

I_STARDUST_DAB.indd 21 2020-02-12 10:51

Dunstan stannade framför ett stånd fullt av små kristallprydnader; han undersökte miniatyrdjuren och övervägde att köpa ett åt Daisy Hempstock. Han tog upp en kristallkatt, inte större än hans tumme. Den blinkade förnumstigt åt honom, och han släppte den bestört; den vände på sig i luften och landade på alla fyra, som en riktig katt. Sedan marscherade den bort till ett hörn av ståndet och började tvätta sig.

Dunstan gick vidare genom den myllrande marknaden.

Där var mycket folk och stort larm; alla de främlingar som kommit till Wall de senaste veckorna var där, och många av byborna från Wall dessutom. Mr Bromios hade ställt upp ett vintält och sålde vin och piroger till byborna, som ofta frestades av den mat folket från Andra Sidan Muren sålde men hade fått veta av sina farföräldrar, som hade fått höra det av sina farföräldrar, att det var ytterligt och synnerligen galet att äta älvamat, att äta älvafrukt, att dricka älvavatten och att smaka på älvavin.

Vart nionde år ställde folket från Andra Sidan Muren och bortom bergen upp sina stånd, och en dag och en natt blev ängen värd för älvamarknaden; och för en dag och en natt vart nionde år bedrevs handel mellan rikena.

Underverk fanns till salu, och sällsamheter och mirakel; där fanns saker man aldrig kunnat drömma om och föremål man aldrig kunnat föreställa sig (*vad i all världen,* tänkte Dunstan, *skulle någon ha äggskal fulla med storm till?*). Han klirrade med pengarna i näsduken i fickan och såg sig om efter någonting litet och inte alltför dyrt som kunde roa Daisy.

Över marknadslarmet hörde han ett milt klingande i luften, och mot det gick han.

Han gick förbi ett stånd där fem väldiga män dansade till musiken av ett melankoliskt positiv, som spelades av

I_STARDUST_DAB.indd 22 2020-02-12 10:51

en sorgesam svart björn; han gick förbi ett stånd där en skallig man i färgglad kimono slog sönder porslinsfat och slängde dem i en brinnande skål från vilken färgad rök steg upp, alltmedan han ropade till de förbipasserande.

Det klirrande klingandet ljöd högre.

När han kom till ståndet varifrån ljudet kom såg han att det var övergivet. Det var prytt med blomstergirlanger av blåklockor och fingerborgsblommor och hyacinter och narcisser, men också violer och liljor, små mörkröda nyponrosor, bleka snödroppar, blå förgätmigejer och ett överflöd av andra blommor som Dunstan inte visste namnet på. Varje blomma var gjord av glas eller kristall, blåst eller klippt, vilket såg han inte: de var perfekta avbildningar. Och de klirrade och klingade som avlägsna glasklockor.

”Hallå?” ropade Dunstan.

”God morgon, min herre, denna marknadsdag”, sade ståndets ägare och klättrade ned från den målade husvagn som stod parkerad bakom ståndet, och hon log brett mot honom med vita tänder i ett mörkhyat ansikte. Hon var en av dem som kom från Andra Sidan Muren, det såg han genast på hennes ögon och på öronen som syntes under det lockiga, svarta håret. Hennes ögon var mörkvioletta och öronen var som en katts, kanske, mjukt krökta och täckta med fin, mörk päls. Hon var mycket vacker.

Dunstan tog upp en blomma från ståndet. ”Den är helt underbar”, sade han. Det var en viol, och den klirrade och sjöng när han höll i den, frambringade ett ljud som påminde om när man blöter ett finger och försiktigt gnider det mot ett vinglas. ”Vad kostar den?”

Hon ryckte på axlarna, och en underbar axelryckning var det.

”Priset diskuterar man aldrig i början”, upplyste hon.

I_STARDUST_DAB.indd 23 2020-02-12 10:51

”Det kanske är mycket mer än du är beredd att betala, och då skulle du gå, och båda skulle vi bli fattigare av det. Låt oss prata om varorna i mer allmänna ordalag.”

Dunstan var tyst. Det var då herrn med den svarta cylinderhatten gick förbi ståndet. ”Så där”, mumlade Dunstans hyresgäst. ”Min skuld till dig är reglerad och min hyra till dig fullt betald.”

Dunstan skakade på huvudet, liksom för att göra sig kvitt en dröm, och vände sig mot den unga damen igen. ”Så varifrån kommer de här blommorna?” frågade han.

Hon log menande. ”På berget Calamons sida växer ett stånd med glasblommor. Färden dit är farofylld och färden hem igen än mer.”

”Och vad fyller de för syfte?” frågade Dunstan.

”Dessa blommors bruk och ändamål är huvudsakligen att vara till utsmyckning och förlustelse; de ger välbehag; de kan skänkas till någon man älskar som ett tecken på beundran och tillgivenhet, och deras ljud är angenämt för örat. Dessutom uppfångar de ljuset på ett betagande sätt.” Hon höll upp en blåklocka mot ljuset, och Dunstan kunde inte annat än lägga märke till att färgen på solljuset som glittrade genom den purpurfärgade kristallen både till nyans och mättnad var underlägsen hennes ögon.

”Jag förstår”, sade Dunstan.

”De används också i vissa besvärjelser och häxerier. Om min herre är magiker…?”

Dunstan skakade på huvudet. Det var någonting anmärkningsvärt med den unga damen.

”Ah. Men ändå är de förtjusande saker”, sade hon och log på nytt.

Det anmärkningsvärda var en tunn silverkedja som löpte från den unga damens handled ned till hennes vrist och in i den målade husvagnen bakom henne.

I_STARDUST_DAB.indd 24 2020-02-12 10:51

Dunstan kommenterade den.

”Kedjan? Den binder mig vid ståndet. Jag är personlig slav åt den häxkvinna som äger det. Hon fångade mig för många år sedan, när jag lekte vid vattenfallet i min fars land högt upp i bergen, lockade mig vidare och vidare i form av en söt groda men hela tiden utom räckhåll, tills jag utan att märka det hade lämnat min fars land. Då återtog hon sin rätta gestalt och stoppade mig i en säck.”

”Är du hennes slav för alltid?”

”Inte för alltid”, och så log älvaflickan. ”Jag återfår min frihet den dag månen förlorar sin dotter, om detta händer en vecka när två måndagar möts. Jag väntar tålmodigt på det. Och under tiden gör jag som jag blir tillsagd och dessutom drömmer jag. Vill du köpa en blomma av mig nu, unge herrn?”

”Jag heter Dunstan.”

”Och ett hederligt namn är det”, sade hon med ett retsamt leende. ”Var har du din kniptång, unge Dunstan? Skall du fånga djävulen i näsan?”

”Och vad heter du?” frågade Dunstan och rodnade, djuprött.

”Jag har inget namn längre. Jag är slav, och det namn jag fick har tagits ifrån mig. Jag lystrar till ’hör du!’ eller ’flicka!’ eller ’dumma slarvmaja!’ eller många andra nedsättande ord.”

Dunstan såg hur klänningens sidentyg tryckte sig mot hennes kropp; han var medveten om eleganta kurvor och om hennes violetta blick, och han svalde.

Dunstan stack handen i fickan och tog fram sin näsduk. Han kunde inte se på kvinnan längre. Han hällde ut pengarna på disken. ”Ta så att det räcker till den här”, sade han och tog upp en ren, vit snödroppe från disken.

I_STARDUST_DAB.indd 25 2020-02-12 10:51

”Vi tar inte emot pengar vid det här ståndet.” Hon sköt tillbaka pengarna mot honom.

”Inte? Vad tar ni då?” För nu hade han blivit mycket uppskärrad, och det enda han ville var att köpa en blomma åt . . . åt Daisy, Daisy Hempstock . . . att köpa sin blomma och gå, för i sanningens namn gjorde den unga damen honom utomordentligt besvärad.

”Jag kunde ta färgen ur ditt hår”, sade hon, ”eller alla dina minnen före tre års ålder. Jag kunde ta hörseln från ditt vänstra öra – inte alltihop, bara så mycket att du inte längre njuter av musik eller uppskattar en bäck som porlar eller vinden som suckar.”

Dunstan skakade på huvudet.

”Eller en kyss av dig. En kyss, här på min kind.”

”Det betalar jag med glädje!” sade Dunstan, och därmed lutade han sig fram över ståndet, bland kristallblommornas glittrande klirrande, och satte en kysk kyss på hennes mjuka kind. Då kände han hennes doft, berusande, magisk; den fyllde hans huvud och hans bröst och hans tankar.

”Så där”, sade hon och gav honom hans snödroppe. Han tog emot den med händer som plötsligt tycktes honom stora och klumpiga och inte alls små och på alla sätt perfekta, som älvaflickans. ”Och vi träffas här igen i kväll, Dunstan Thorn, när månen går ned. Kom hit och hoa som en minervauggla. Kan du det?”

Han nickade och snavade sin väg ifrån henne; han behövde inte fråga hur hon visste vad han hette i efternamn; hon hade tagit det ifrån honom tillsammans med vissa andra saker, som hans hjärta, när han kysste henne.

Snödroppen pinglade i hans hand.

I_STARDUST_DAB.indd 26 2020-02-12 10:51